NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2023/855,

annettu 24 päivänä huhtikuuta 2023,

Moldovassa toteutettavasta Euroopan unionin kumppanuusoperaatiosta (EUPM Moldova)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 42 artiklan 4 kohdan ja 43 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Eurooppa-neuvosto tunnusti 24 päivänä kesäkuuta 2022 antamissaan päätelmissä muiden muassa Moldovan tasavallan eurooppalaiset tulevaisuudennäkymät, vahvisti, että Moldovan tasavallan ja sen kansalaisten tulevaisuus on Euroopan unionissa, ja päätti myöntää sille sekä Ukrainalle ehdokasmaan aseman.

(2) Eurooppa-neuvosto vahvisti 15 päivänä joulukuuta 2022 antamissaan päätelmissä, että unioni antaa Moldovan tasavallalle edelleen kaiken asiaankuuluvan tuen sen pyrkiessä selviytymään Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan monitahoisista vaikutuksista.

(3) Moldovan tasavallan pääministeri pyysi 28 päivänä tammikuuta 2023 päivätyssä unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle osoittamassaan kirjeessä unionia toteuttamaan Moldovan tasavallassa yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (YTPP) alan siviilioperaation.

(4) Poliittisten ja turvallisuusasioiden komitea hyväksyi 31 päivänä tammikuuta 2023 Moldovan tasavallan kriisissä toimimista koskevan poliittisen kehyksen.

(5) Neuvosto hyväksyi 5 päivänä huhtikuuta 2023 kriisinhallinnan toiminta-ajatuksen mahdollista Moldovan tasavallassa toteutettavaa YTPP-siviilioperaatiota varten. Kyseinen operaatio olisi näin ollen perustettava.

(6) Moldovan tasavallassa toteutettava YTPP-operaatio toteutetaan tilanteessa, joka voi huonontua ja joka saattaa haitata perussopimuksen 21 artiklassa määrättyjen unionin ulkoisen toiminnan tavoitteiden saavuttamista,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Operaatio

Unioni perustaa yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alalla Moldovan tasavallassa toteutettavan Euroopan unionin siviilialan kumppanuusoperaation (EUPM Moldova).

2 artikla

Toimeksianto

1. EUPM Moldova edistää Moldovan tasavallan turvallisuusalan häiriönsietokykyä kriisinhallinnan ja hybridiuhkien aloilla, mukaan lukien kyberturvallisuus sekä ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän torjunta.

2. Tätä varten EUPM Moldova

a) edistää Moldovan turvallisuusalaan keskittyvien kriisinhallintarakenteiden vahvistamista seuraavin keinoin:

   i) organisointiin, koulutukseen ja välineistöön liittyvien tarpeiden määrittely;

   ii) ehdotettujen toimien ja määriteltyjen ratkaisujen asteittainen täytäntöönpano;

b) auttaa parantamaan kykyä selviytyä hybridiuhkista

   i) antamalla strategisella tasolla neuvoja hybridiuhkien torjuntaa koskevien strategioiden ja toimintapolitiikkojen kehittämisestä, ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän torjunnasta, mukaan lukien disinformaatio, ja kyberturvallisuuden parantamisesta sekä turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisesta;

   ii) määrittelemällä turvallisuusalan valmiuksien kehittämistarpeet, jotka koskevat uhkista annettavia varhaisvaroituksia, niiden havaitsemista ja tunnistamista ja kyseisistä uhkista vastuussa olevien selvittämistä sekä niihin reagoimista;

   iii) edistämällä ehdotettujen toimien ja määriteltyjen ratkaisujen täytäntöönpanoa;

c) tukee edellä mainittujen tehtävien toteuttamista hankeyksikön avulla tarjoten tarvittaessa kohdennettua operatiivista tukea yhdennetyn lähestymistavan mukaisesti ja mahdollisuuksien mukaan tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

3. Kansainvälinen humanitaarinen oikeus, ihmisoikeudet ja sukupuolten tasa-arvon periaate, siviilien suojelu sekä naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 (2000), nuorisoa, rauhaa ja turvallisuutta koskevan YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2250 (2015) ja lapsia aseellisissa selkkauksissa koskevan YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1612 (2005) mukaiset toimintaohjelmat sisällytetään täysimääräisesti ja valtavirtaistetaan ennakoivasti EUPM Moldovan strategiseen ja operatiiviseen suunnitteluun, toimintaan ja raportointiin.

3 artikla

Johtamisjärjestely ja rakenne

1. EUPM Moldovalla on kriisinhallintaoperaationa yhtenäinen johtamisjärjestely.

2. EUPM Moldovan esikunta sijaitsee Moldovan tasavallassa.

3. EUPM Moldovan rakenne on sen suunnitteluasiakirjojen mukainen.

4 artikla

Siviilioperaation komentaja

1. Siviilikriisinhallinnan suunnittelu- ja toteutusvoimavaran hallintojohtaja toimii EUPM Moldovan siviilioperaation komentajana. Siviilikriisinhallinnan suunnittelu- ja toteutusvoimavara on siviilioperaation komentajan käytettävissä EUPM Moldovan suunnittelua ja toteutusta varten.

2. Siviilioperaation komentaja vastaa poliittisten ja turvallisuusasioiden komitean (PTK) poliittisen valvonnan ja strategisen johdon alaisena ja ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan, jäljempänä 'korkea edustaja' yleisen toimivallan alaisuudessa EUPM Moldovan strategisen tason johtamisesta ja valvonnasta.

3. Siviilioperaation komentaja huolehtii siitä, että neuvoston ja PTK:n päätökset pannaan operaatioita toteutettaessa asianmukaisesti ja tehokkaasti täytäntöön, myös antamalla tarvittaessa operaation johtajalle strategisen tason ohjeita sekä neuvoja ja teknistä tukea.

4. Siviilioperaation komentaja raportoi neuvostolle korkean edustajan välityksellä.

5. Kaikki lähetettyyn henkilöstöön kuuluvat pysyvät täysin lähettäjävaltion kansallisten viranomaisten alaisina kansallisten määräysten mukaisesti tai asianomaisen unionin toimielimen alaisina tai Euroopan ulkosuhdehallinnon, jäljempänä 'ulkosuhdehallinto', alaisina. Kyseiset viranomaiset siirtävät henkilöstöään koskevan operatiivisen johtosuhteen (OPCON) siviilioperaation komentajalle.

6. Siviilioperaation komentajalla on kokonaisvastuu siitä, että unionilla oleva huolellisuusvelvoite täytetään asianmukaisesti.

7. Siviilioperaation komentaja ja Moldovan tasavallassa olevan EU:n edustuston päällikkö kuulevat tarvittaessa toisiaan.

5 artikla

Operaation johtaja

1. Operaation johtaja vastaa EUPM Moldovasta sekä sen johtamisesta ja valvonnasta operaatioalueella. Operaation johtaja on suoraan vastuussa siviilioperaation komentajalle ja noudattaa toimissaan tämän ohjeita.

2. Operaation johtaja edustaa EUPM Moldovaa sen vastuualueella.

3. Operaation johtaja vastaa EUPM Moldovan hallinnosta ja logistiikasta, myös EUPM Moldovan käyttöön annetuista varoista, resursseista ja tiedoista. Operaation johtaja voi siirtää henkilöstö- ja rahoitusasioita koskevia hallintotehtäviä EUPM Moldovan henkilöstön jäsenille, jotka toimivat tuolloin hänen alaisuudessaan.

4. Operaation johtaja vastaa EUPM Moldovan henkilöstön kurinpidollisesta valvonnasta. Lähetetyn henkilöstön osalta kurinpitotoimista vastaavat lähettäjävaltion kansalliset viranomaiset kansallisten määräysten mukaisesti, asianomainen unionin toimielin tai ulkosuhdehallinto.

5. Operaation johtaja varmistaa EUPM Moldovan asianmukaisen näkyvyyden.

6. Operaation johtaja saa Moldovan tasavallassa olevan unionin edustuston päälliköltä paikallista poliittista ohjausta, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta johtamisjärjestelyyn.

6 artikla

Henkilöstö

1. EUPM Moldovan henkilöstö koostuu pääasiassa jäsenvaltioiden, unionin toimielinten tai ulkosuhdehallinnon lähettämästä henkilöstöstä. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet ja ulkosuhdehallinto vastaavat lähettämäänsä henkilöstöön liittyvistä kuluista, mukaan lukien matkakulut asemapaikkaan ja takaisin, palkat, terveydenhuolto sekä kulukorvaukset, lukuun ottamatta sovellettavia päivärahoja.

2. Jäsenvaltio, unionin toimielin tai ulkosuhdehallinto vastaa henkilöstön lähettämiseen liittyvien, lähettämiensä henkilöstön jäsenien esittämien tai heitä koskevien vaatimusten ratkaisemisesta sekä sellaisten menettelyjen vireillepanosta, joihin mahdollisesti ryhdytään tällaisia henkilöitä vastaan.

3. EUPM Moldova voi myös ottaa palvelukseen sopimussuhteista kansainvälistä ja paikallista henkilöstöä, jos jäsenvaltioiden lähettämää henkilöstöä ei ole huolehtimaan tarvittavista tehtävistä. Jos päteviä hakijoita ei ole saatavissa jäsenvaltioista, osallistuvien kolmansien valtioiden kansalaisia voidaan poikkeuksellisesti ja asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa ottaa tarvittaessa palvelukseen sopimussuhteisesti.

4. Kansainvälisen ja paikallisen henkilöstön työehdot sekä oikeudet ja velvollisuudet määritetään EUPM Moldovan ja asianomaisten henkilöstön jäsenten välisissä sopimuksissa.

7 artikla

EUPM Moldovan ja sen henkilöstön asema

EUPM Moldovan ja sen henkilöstön asemasta, mukaan lukien tarvittaessa EUPM Moldovan toteuttamisen ja joustavan kulun edellyttämät erioikeudet, vapaudet ja muut takeet, tehdään sopimus Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 37 artiklan nojalla ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen.

8 artikla

Poliittinen valvonta ja strateginen johto

1. PTK vastaa neuvoston ja korkean edustajan alaisuudessa EUPM Moldovan poliittisesta valvonnasta ja strategisesta johdosta. Neuvosto valtuuttaa PTK:n tekemään tätä varten asiaankuuluvat päätökset Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 38 artiklan kolmannen kohdan mukaisesti. Kyseiseen valtuutukseen sisältyy toimivalta nimittää operaation johtaja korkean edustajan ehdotuksesta sekä muuttaa operaatiosuunnitelmaa. EUPM Moldovan tavoitteita ja lopettamista koskeva päätöksentekovalta kuuluu edelleen neuvostolle. PTK:n päätökset operaation johtajan nimittämisestä julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

2. PTK raportoi neuvostolle säännöllisin väliajoin.

3. Siviilioperaation komentaja ja operaation johtaja raportoivat PTK:lle vastuualueisiinsa kuuluvista kysymyksistä säännöllisin väliajoin ja aina tarvittaessa.

9 artikla

Kolmansien valtioiden osallistuminen

1. Unionin päätöksenteon riippumattomuutta ja sen yhteistä toimielinjärjestelmää rajoittamatta kolmansia valtioita voidaan kutsua osallistumaan EUPM Moldovaan edellyttäen, että ne vastaavat lähettämästään henkilöstöstä aiheutuvista kuluista, mukaan lukien palkat, kaikki riskit kattava vakuutus, päivärahat sekä matkakulut Moldovan tasavaltaan ja takaisin, ja että ne osallistuvat asianmukaisesti EUPM Moldovan toimintakuluihin.

2. Kolmansilla valtioilla, jotka osallistuvat EUPM Moldovaan, on kyseisen operaation päivittäisessä hallinnoinnissa samat oikeudet ja velvollisuudet kuin jäsenvaltioilla.

3. Neuvosto valtuuttaa PTK:n tekemään asiaankuuluvat päätökset osallistumisehdotusten hyväksymisestä ja perustamaan osallistujien komitean.

4. Kolmansien valtioiden osallistumista koskevista yksityiskohtaisista järjestelyistä tehdään sopimukset Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 37 artiklan mukaisesti, ja niiden lisäksi tehdään tarvittaessa teknisiä järjestelyjä. Jos unioni ja kolmas valtio tekevät tai ovat tehneet sopimuksen kyseisen kolmannen valtion osallistumista unionin kriisinhallintaoperaatioihin koskevista ehdoista, kyseisen sopimuksen määräyksiä sovelletaan EUPM Moldovan yhteydessä.

10 artikla

Turvallisuus

1. Siviilioperaation komentaja ohjaa 4 artiklan mukaisesti operaation johtajaa turvatoimien suunnittelussa ja vastaa siitä, että EUPM Moldova toteuttaa ne asianmukaisesti ja tehokkaasti.

2. Operaation johtaja vastaa EUPM Moldovan turvallisuudesta ja sen varmistamisesta, että kyseiseen operaatioon sovellettavia turvallisuutta koskevia vähimmäisvaatimuksia noudatetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen V osaston nojalla operatiivisiin tehtäviin unionin ulkopuolelle lähetetyn henkilöstön turvallisuutta koskevan unionin politiikan ja siihen liittyvien asiakirjojen mukaisesti.

3. Operaation johtajaa avustaa operaation turvallisuuspäällikkö, joka raportoi operaation johtajalle ja joka on myös läheisessä toiminnallisessa suhteessa ulkosuhdehallintoon.

4. EUPM Moldovan henkilöstön jäsenet osallistuvat operaatiosuunnitelman mukaisesti pakolliseen turvallisuuskoulutukseen ennen tehtäviensä aloittamista. Operaation turvallisuuspäällikkö järjestää heille myös säännöllistä kertauskoulutusta operaatioalueella.

5. Operaation johtaja huolehtii EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisesta neuvoston päätöksen 2013/488/EU ([1]) mukaisesti.

([1]) Neuvoston päätös 2013/488/EU, annettu 23 päivänä syyskuuta 2013, EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevista turvallisuussäännöistä (EUVL L 274, 15.10.2013, s. 1).

11 artikla

Valvontavoimavara

Valvontavoimavara aktivoidaan EUPM Moldovaa varten.

12 artikla

Oikeudelliset järjestelyt

EUPM Moldovalla on valtuudet hankkia palveluja ja tarvikkeita, tehdä sopimuksia ja hallinnollisia järjestelyjä, ottaa palvelukseen henkilöstöä, pitää pankkitilejä, hankkia ja luovuttaa omaisuutta ja maksaa velkojaan sekä esiintyä kantajana ja vastaajana oikeudenkäynneissä tämän päätöksen täytäntöönpanon sitä edellyttäessä.

13 artikla

Rahoitusjärjestelyt

1. EUPM Moldovaan liittyviin menoihin tarkoitettu rahoitusohje neljän ensimmäisen kuukauden ajaksi tämän päätöksen voimaantulosta on 3 529 889,20 euroa. Neuvosto päättää rahoitusohjeesta seuraaville jaksoille.

2. Kaikkia menoja hallinnoidaan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavien sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti. Luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat osallistua EUPM Moldovan hankintamenettelyihin rajoituksetta. Lisäksi EUPM Moldovan ostamiin tuotteisiin ei sovelleta alkuperäsääntöjä. EUPM Moldova voi komission hyväksynnän saatuaan sopia jäsenvaltioiden, isäntävaltion, osallistuvien kolmansien valtioiden ja muiden kansainvälisten toimijoiden kanssa teknisistä järjestelyistä, jotka koskevat EUPM Moldovalle toimitettavia laitteita sekä tarjottavia palveluja ja toimitiloja.

3. EUPM Moldova vastaa talousarvionsa toteuttamisesta. Tätä varten EUPM Moldova allekirjoittaa sopimuksen komission kanssa. Rahoitusjärjestelyissä noudatetaan 3, 4 ja 5 artiklassa säädettyä johtamisjärjestelyä ja EUPM Moldovan operatiivisia vaatimuksia.

4. EUPM Moldova raportoi täysimääräisesti komissiolle ja toimii tämän valvonnassa 3 kohdassa tarkoitetun sopimuksen puitteissa toteuttamiensa rahoitustoimien osalta.

5. EUPM Moldovaan liittyvät menot ovat rahoituskelpoisia tämän päätöksen hyväksymispäivästä alkaen.

14 artikla

Hankeyksikkö

1. EUPM Moldovalla on hankeyksikkö hankkeiden osoittamista ja täytäntöönpanoa varten. EUPM Moldovan on tarvittaessa avustettava ja ohjeistettava jäsenvaltioiden ja kolmansien valtioiden omalla vastuullaan toteuttamia hankkeita EUPM Moldovaan liittyvillä aloilla ja sen tavoitteiden tukemiseksi.

2. Jollei 3 kohdasta muuta johdu, EUPM Moldovalla on lupa pyytää saada käyttää jäsenvaltioiden tai kolmansien valtioiden rahoitusosuuksia pannakseen täytäntöön valittuja hankkeita, jotka täydentävät johdonmukaisesti EUPM Moldovan muita toimia, jos hankkeet

a) sisältyvät tätä päätöstä koskevaan rahoitusselvitykseen; tai

b) on toimeksiannon aikana operaation johtajan pyynnöstä sisällytetty rahoitusselvitykseen sitä muuttamalla.

EUPM Moldova tekee osallistuvien valtioiden kanssa sopimuksen, johon sisällytetään etenkin erityismenettelyt kolmansien osapuolien sellaisten valitusten käsittelemiseksi, jotka koskevat EUPM Moldovan toimista tai laiminlyönneistä aiheutuneita vahinkoja kyseisten valtioiden käyttöön antamien varojen käytössä. Osallistuvat valtiot eivät saa missään tapauksessa katsoa unionin tai korkean edustajan olevan vastuussa EUPM Moldovan toimista tai laiminlyönneistä kyseisten valtioiden käyttöön antamien varojen käytössä.

3. Unionin, jäsenvaltioiden tai kolmansien valtioiden osallistuminen hankeyksikön rahoittamiseen edellyttää PTK:n antamaa hyväksyntää.

15 artikla

Unionin toimien johdonmukaisuus ja koordinointi

1. Korkea edustaja varmistaa, että tämän päätöksen täytäntöönpano on johdonmukaista unionin koko ulkoisen toiminnan kanssa, muun lukien unionin avustusohjelmat.

2. Moldovan tasavallassa olevan unionin edustuston päällikkö antaa operaation johtajalle paikallista poliittista ohjausta, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta komentoketjuun.

3. Operaation johtaja huolehtii tiiviistä koordinoinnista jäsenvaltioiden edustajien ja Moldovan tasavallassa olevien samanmielisten kansainvälisten kumppanien kanssa.

16 artikla

Tietojen luovuttaminen

1. Korkealla edustajalla on valtuudet luovuttaa tarvittaessa ja EUPM Moldovan tarpeiden mukaisesti tähän päätökseen osallistuville kolmansille valtioille EUPM Moldovaa varten tuotettuja EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja ”CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL” -tasolle saakka päätöksen 2013/488/EU mukaisesti.

2. Jos kyseessä on tarkasti määritelty ja välitön operatiivinen tarve, korkealla edustajalla on valtuudet luovuttaa isäntävaltiolle EUPM Moldovaa varten tuotettuja EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja ”RESTREINT UE/EU RESTRICTED” -tasolle saakka päätöksen 2013/488/EU mukaisesti. Tätä varten sovitaan korkean edustajan ja isäntävaltion toimivaltaisten viranomaisten välisistä järjestelyistä.

3. Korkealla edustajalla on valtuudet luovuttaa tähän päätökseen osallistuville kolmansille valtioille EUPM Moldovaa koskeviin neuvoston keskusteluihin liittyviä EU:n turvallisuusluokittelemattomia asiakirjoja, joita koskee neuvoston työjärjestyksen ([2]) 6 artiklan 1 kohdan nojalla salassapitovelvollisuus.

4. Korkea edustaja voi siirtää tämän artiklan 1–3 kohdassa tarkoitetut valtuudet ja valtuudet sopia tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista järjestelyistä alaisuudessaan oleville henkilöille, siviilioperaation komentajalle ja operaation johtajalle päätöksen 2013/488/EU liitteessä VI olevan VII jakson mukaisesti.

17 artikla

EUPM Moldovan käynnistäminen

1. EUPM Moldova käynnistetään neuvoston päätöksellä EUPM Moldovan siviilioperaation komentajan suosittamana päivänä heti kun operaatio on saavuttanut alustavan operatiivisen toimintakykynsä.

2. EUPM Moldovan etukomennuskunta tekee tarvittavat valmistelut, jotta kyseinen operaatio voi saavuttaa alustavan operatiivisen toimintakykynsä.

([2]) Neuvoston päätös 2009/937/EU, tehty 1 päivänä joulukuuta 2009, neuvoston työjärjestyksen hyväksymisestä (EUVL L 325, 11.12.2009, s. 35).

18 artikla

Voimaantulo ja voimassaoloaika

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Sitä sovelletaan kahden vuoden ajan EUPM Moldovan käynnistämisestä.

Tehty Luxemburgissa 24 päivänä huhtikuuta 2023.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
J. BORRELL FONTELLES